

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

Advent in Cesarea

"Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam"

Handelingen 10:43

"En heeft ons geboden den volke te prediken en te betuigen dat Hij is Degene Die van God verordend is tot een Rechter van levenden en doden!"

Dat is de prediking van de apostel Petrus in het huis van Cornelius. Hij verkondigt Christus als de Rechter van levenden en doden. Het gericht aan het eind van de tijd is door de Vader in handen van Christus gegeven. Hij Die Zelf onder het oordeel is geweest en Die de straf over de zonde heeft gedragen. Hij is ook opgestaan en Hij is ten hemel gevaren. Gods Kerk heeft haar Hoofd in de hemel. Waar Hij is in de troon van Zijn Vader, haar ten goede.

Petrus vervolgt zijn preek voor het gehoor van Cornelius en de zijnen. Hij verkondigt de boodschap die de Heere hem bevolen heeft. Zo zegt hij het ook. Hij verantwoordt zich als het ware bij voorbaat. Zijn prediking is Christus-prediking. Christus als Rechter. Maar nu ook Christus als Redder, als Zaligmaker! *"Van Hem geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam"*, aldus de apostel. Dat is adventsprediking.

Want Petrus verwijst allereerst naar de prediking van de profeten in het Oude Testament. We kennen hen wel: Elia en Elisa, Jesaja en Jeremia, Hosea en Amos... En ook Cornelius weet over wie Petrus het heeft. De Schriften van Israël, die heeft hij bestudeerd, ongetwijfeld! Hij heeft het goddelijk gezag ervan erkend. En voor hun woorden heeft hij leren buigen! En nu mag hij van Petrus vernemen dat diezelfde profeten al getuigden van deze zelfde Christus. Die hem nu door Petrus verkondigd wordt. Veel later zal Petrus het schrijven aan de verstrooide en vervolgde christenen: *"Wij hebben het*

profetisch Woord. En gij doet wel, dat ge daarop acht geeft, als op een licht, schijnende in een duistere plaats!" En wat zegt dat profetische Woord? Wel, dat er in deze Christus en door het geloof in Zijn Naam vergeving van zonden is!

Vergeving! Dat is even een weldaad! Dat is vrijspraak van schuld en straf. Dat is kwijtschelding van wat ik misdreef. Dat is uitwissing van wat er in Gods boek was opgetekend. Dat is wegwerping van het pak der zonden. Dat is schenking en toerekening van de gerechtigheid van een Ander! Dat is uitzicht op het eeuwig, zalig leven!

Mijn beste lezer – bedenk dat vergeving "vergeving van zonden(!)" is. Wat ik daarmee bedoel? Wel, degene wiens zonden vergeven worden, dat is iemand die voor de Rechter staat. Dat is iemand die erkennen moet dat hij of zij tegen al de geboden van de Heere gezondigd heeft en geen daarvan heeft gehouden. Ja, dat hij tot alle boosheid geneigd is. Dat hij geheel onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Iemand die erkennen moet dat zijn zonden hem buiten de Heere brachten en hem buiten de Heere houden. Tot in eeuwigheid! Door eigen schuld! Hier is niet sprake van een braaf en deugdzaam mens, welwillend tot het goede en redelijk succesvol in de bestrijding van de neiging tot het zondigen. Nee, over wie het hier gaat, is een goddeloos mens, in wie geen vezel gerechtigheid is. Althans, niet die gerechtigheid die bij de Heere geldt. Gerechtigheid die voor Gods rechterstoel geldig is. Het is iemand die niet in staat is en ook niet gewillig is om zich zo te fatsoeneren dat de Heere hem of haar aannemen kan. Het is een mens die dat alles ook erkent. Zoals die man die uit de diepte tot de Heere roept: *"Zo Gij, Heere, de ongerechtigheden gadeslaat, Heer, wie zal bestaan?!"* (Psalm 130).

En nu is het diezelfde dichter die ver-

volgt: *"... maar bij U is vergeving!"* Hoe is dat nu mogelijk? Dat kan toch niet! Want zonde is toch opstand tegen de Heere?! En die opstand is toch overtreding van Gods Wet?! En wie Gods Wet overtreedt, die wordt toch veroordeeld?! En die veroordeeling, dat is toch de dood, de eeuwige dood?! Hoe kan er nu vergeving zijn?

Op die vraag geeft de apostel Petrus een antwoord. Een dubbel antwoord! Hij wijst allereerst op de grond van de vergeving: *"... door Zijn Naam!"* Dat is: door de Naam van Christus. De grond van de vergeving der zonden is in Hem. Hij die geen zonde gekend heeft, die ook nooit enige zonde gedaan heeft, die rechtvaardig voor God geweest en gebleven is, die heeft Hij tot zonde gemaakt. Opdat goddelozen vergeving van zonden zouden ontvangen. Verzoening door voldoening! Dat is de grond van de vergeving. En hoe zal dat nu mijn deel zijn? Hoe zullen mijn (!) zonden vergeven worden? Op die vraag geeft Petrus ook een antwoord: *"een iegelijk die in Hem gelooft! Diens zonden zullen vergeven worden!"* Petrus herhaalt hier eigenlijk een woord van de Heere Jezus Zelf. Gesproken in de nacht tot Nicodemus. Misschien is Petrus er wel bij geweest. Wat zei de Heere Jezus toen? *"Gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, also moet de Zoon des mensen verhoogd worden. Opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verloren zal gaan, maar het eeuwige leven hebbe!"* Die mensen in de woestijn, die door de giftige slangen gebeten mensen, die hebben dit geloof beoefend. In hun zien op de koperen slang. Vanwege de nood van hun leven. Door het gif van de slangen dat in hun lichamen woedde. En in het zien op de slang, in het geloof op die aan het kruis verhoogde Christus, is redding. Is zaligheid. Is vergeving!

Dit is de weg. Een zekere weg. Tevens: de enige weg. Want wie in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige

leven. Maar wie de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien. De toorn van God blijft op hem! Daarom opnieuw: geloof Zijn heil- en troostrijk Woord. Verhard u niet, maar laat u leiden!

J.M.J. Kieviet

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van ds. J.M.J. Kieviet over Handelingen 10:43 "Advent in Ceasarea.". Ds. P. den Butter schrijft een artikel over de brieven van Petrus. Ds. Tanis schrijft verder over Paulus en Timotheüs "Geen andere leer, mijn zoon!" Ds. K. Hoefnagel vervolgt zijn serie over het leven van Saul en gaat in zijn vragenrubriek verder in op de zaak van gevallen

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar. Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

ambtsdragers. Ds. P. Roos schrijft over verontrustende ontwikkelingen in het kerkelijke leven en ds. J.M.J. Kieviet bespreekt twee boeken van H.F. Kohlbrugge."

Ambtsdragersconferentie

D.V. Zaterdag 3 december, Sliedrecht-Centrum, Bethelkerk, Kerkbuurt 74, tel. 0184- 415892. Inleider: dr. R. Seldenrijk. Onderwerp: *ziekenbezoek*. Aanvang 2 uur 's middags. Sluiting omstreeks half 5. Gezien het belang van het onderwerp verwachten wij een goede opkomst. Iedere ambtsdrager

GODS LEVENDE WOORD-2

Opgegroeid bij het Woord

We zouden nagaan hoe de apostel Petrus over het Woord heeft geschreven en wat dat Woord in zijn eigen leven heeft betekend. Om te beginnen kan dan gezegd worden, dat Petrus - hij heette toen nog Simon - als joodse jongen bij Gods openbaring is opgegroeid. Hij is afkomstig geweest uit een orthodox gezin, waar ernst gemaakt werd met Gods inzettingen en waar bijvoorbeeld ook de spijswetten uit Lev. 11 in ere gehouden werden. Dat is af te lezen uit het antwoord dat Petrus op veel latere leeftijd aan de Heere heeft gegeven toen Deze hem in een visioen een groot laken liet zien met daarin allerlei dieren, reine en onreine, en hem toen de opdracht gaf, daarvan te eten. Petrus antwoordde toen, dat hij dat niet zou doen; hij had immers nog nooit iets gegeten, dat onrein was. Nog nooit; ook in zijn jeugdjaren niet. We lezen het in Hand. 10:14.

Dat Petrus vertrouwd geweest is met de taal van de Bijbel - voor hem was dat natuurlijk alleen het Oude Testament, de Tenach - is duidelijk uit zijn brieven. Niet alleen komen daar heel wat verwijzingen naar en aanhalingen uit zijn Bijbel in voor, maar hij gebruikt ook heel wat keren woorden en termen, die zo uit het Oude Testament komen. Hij noemt de lezers van zijn brief 'vreemdelingen' (1 Pe. 1:1). Hij spreekt over de 'besprenging des bloeds' (1 Pe. 1:2). De namen waarmee hij de gemeente van de nieuwe tijd aanduidt zijn dezelfde als waarmee oudtijds het volk Israël werd aangeduid: 'uitverkoren geslacht, koninklijk priesterdom, heilig volk, verkregen volk' (1 Pe.

krijgt te maken met het bezoeken van zieken in de ambtelijke praktijk. We zien uit naar een leerzame middag waarop lijnen getrokken worden vanuit Gods Woord naar de ambtelijke praktijk. Er is uiteraard ruimschoots gelegenheid voor het stellen van vragen en het uitwisselen van gedachten en ervaringen.

Verschijsning volgend nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. 15 december verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 8 december.

AvH

2:9). En zo zou er nog veel genoemd kunnen worden.

Dit alles zal betekend hebben dat de Bijbel voor Petrus gezag had. Met name zijn gehoorzaamheid aan het verbod om onreine dieren te eten laat dat zien. Maar de eigenlijke betekenis van het Woord heeft hij toch pas geleerd toen hij dat Woord ging kennen in zijn reddende kracht. En toen God ook voor zijn oren duidelijk maakte dat Zijn Woord werkelijk waarachtig is en volkomen te vertrouwen is. Dat vinden we terug in twee momenten uit Petrus' leven, die ons in het Nieuwe Testament verteld worden.

Slot Joh. 6

Allereerst wijs ik op het slot van Joh. 6. Dat hoofdstuk vertelt over Jezus' Zelfopenbaring aan de Joden. Hij maakt Zich daar bekend als het Brood des levens. Hij wijst in dat verband op de noodzakelijkheid van het eten van dat Brood. Hij zegt dus in feite niet anders, dan dat Hij noodzakelijk is wil een mens zalig worden. Voor vele Joden is dat aanstootgevend. Dit absolute van Jezus' boodschap kunnen ze niet accepteren. 'Deze rede is hard'. Vandaar dat de evangelist moet vertellen, dat van toen af velen niet meer met Jezus wandelden. Zijn boodschap beantwoordde niet langer aan hun verwachtingen.

Jezus blijft dan met de kleine kring van de Twaalf achter. En als Hij in die kring de vraag stelt hoe zij er over denken en of zij mogelijk ook willen weggaan, is het Petrus die daarop antwoordt. Een antwoord waarin hij een ogenblik in zijn hart laat zien.

'Heere, tot Wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens. En wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God' (Joh. 6:68,69).

Hoe was Petrus tot die overtuiging gekomen? Was dat zijn eigen conclusie geweest na alles wat Hij van en bij Jezus gehoord en gezien had? Heeft hij geredeneerd en was dit dan de uitkomst van zijn redenering? Nee, zo werkt het geloof niet. Zeker, het geloof kent ook zijn overleggingen. Geloven doet een mens immers ook met zijn hoofd, zijn verstand. Maar echt geloof zetelt dieper. Echt geloof is geen gevolg van een conclusie die wij trekken. Echt geloof is een zaak van innerlijke openbaring en vandaar ook innerlijke ervaring.

Niet via vlees en bloed

Van wat Petrus in Joh. 6 belijdt kan Jezus immers hetzelfde zeggen als wat Hij zegt van Petrus' belijdenis die we in Matt. 16 vinden. Op de vraag wie de discipelen zeggen dat Hij is, is het alweer Petrus die het woord neemt en spontaan zegt: 'Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God' (Matt. 16:16). Hoe wist hij dat? Jezus zegt het. Dat heeft Petrus niet van zichzelf. Dat is geen resultaat van redenering. 'Vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is' (vs. 17).

Het is geen openbaring via vlees en bloed verkregen. Niet Petrus' eigen vlees en bloed. Ook niet wat anderen hem verteld hebben. Petrus heeft zichzelf niet gelovig gemaakt. Evenmin hebben anderen hem tot geloof gebracht. Echt geloven in het Woord is uitsluitend vrucht van een openbaring van Godswege. We mogen ook zeggen, dat hier het getuigenis van de Heilige Geest aan de orde was.

En dat gaf Petrus tegelijk ervaring. Petrus wist toen van de kracht van het Woord. De levenwekkende kracht; de kracht waardoor een mens een ander mens wordt. Licht dat niet opgesloten in zijn getuigenis dat Jezus de woorden van het eeuwige leven heeft? Het is dat nieuwe leven, dat ook nog eeuwig is, dat als een kracht Petrus veranderd heeft waardoor hij zicht kreeg op de ware betekenis van zijn Meester Jezus en Hem mocht kennen in Zijn gans bijzondere positie als de Zoon van God. Dat ziet immers geen mens zonder de verlichtende werking van de Geest.

Als Petrus dus later in zijn leven over het Woord gaat schrijven doet hij dat mede tegen de achtergrond van deze persoonlijke ervaringen. Hij weet wat het Woord doet in een mensenleven. Hij heeft het zelf ondervonden en zo herkent hij het ook als het in het leven van anderen gebeurt.

Verheerlijking op de berg

Er was echter nog een andere ervaring die Petrus opdeed tijdens zijn omgang met de Heere Jezus. Binnen de kring van de Twaalf was hij gaan behoren tot de drie die wel eens bepaalde extra voorrechten van de Heiland ontvingen. Zo mocht hij met Jezus mee, samen met Jacobus en Johannes, toen de Meester de berg opging. En op die berg gebeurde toen wat we gewoonlijk noemen 'de verheerlijking op de berg'. We lezen er van onder andere in Matt. 17 en Luk. 9. Naar die gebeurtenis verwijst Petrus heel nadrukkelijk in zijn tweede brief. Hij schrijft daar, dat hij, samen met de anderen, 'aanschouwers geweest zijn van Zijn majesteit'. En dan lezen we: 'Want Hij (Jezus) heeft van God de Vader eer en heerlijkheid ontvangen als zodanig een stem van de hoogwaardige heerlijkheid tot Hem gebracht werd: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb. En deze stem hebben wij gehoord, als zij van de hemel gebracht is geweest, toen wij met Hem op de heilige berg waren' (2 Pe. 1:16-18).

Petrus was erbij toen God sprak en in Zijn spreken getuigenis gaf aan Zijn Zoon. Petrus heeft het met eigen oren gehoord, dat God woorden uit het Oude Testament herhaalde. Vroeger had God dit namelijk ook gezegd en Petrus kende die woorden. Uit Psalm 2 bijvoorbeeld. Nu hoort hij God die woorden herhalen en op de Heere Jezus toepassen. Hier is Hij van Wie de Vader dat eeuwen geleden al gezegd had. Hier worden die woorden van toen vervuld. Hier geeft God aan die woorden van toen een eigen bevestiging. En nu staat het toch wel helemaal vast. Nu is het boven elke mogelijke twijfel verheven. Petrus heeft het zelf uit Gods mond gehoord en niet alleen hij, maar ook Jacobus en Johannes.

Petrus begrijpt nu ook waarom hij mee mocht de berg op. Dat was geen persoonlijke vriendelijkheid en een aparte gunst voor hem en de twee anderen. Nee, ze moesten er bij zijn

als getuigen van deze gebeurtenis. Daarom waren ze ook met z'n drieën, want Gods eigen bepaling in de wet luidt dat in de mond van twee of drie getuigen alle woord zal bestaan.

Nu kent Petrus ook zijn taak. Schrijft hij zijn tweede brief dan doet hij dat als getuige van de waarachtigheid van Gods Woord. Hij was erbij toen God dat Woord bevestigde. Het Woord is waar en net zo waar als het Woord waar is is Jezus de Zoon van God. Ook dat is absoluut waar. Te begrijpen? Voor het menselijk verstand klein te krijgen? Nee, via een redenering zullen we nooit tot de conclusie komen dat een mens van vlees en bloed tevens de Zoon van God is. Dat geloven we alleen op gezag. En als we het met hoofd én hart geloven - ja, ook met het hart - is het vrucht van Gods openbaring aan en in ons.

Het doet wat!

Geloof ook maar dat die openbaring de nodige indruk gemaakt heeft. Dat de drie discipelen het ook 'gevoeld' hebben. Het is een hele 'ervaring' geweest. Lezen we dat niet af uit de wijze waarop Mattheüs deze gebeurtenis beschrijft? 'En de discipelen dit horende, vielen op hun aangezicht en werden zeer bevreesd' (vs. 6). Zo diep was de indruk die het maakte. Daar liggen ze, plat op de grond, zo klein mogelijk. En Jezus Zelf moet er aan te pas komen. Hij loopt op hen toe en raakt hen aan en spreekt tot hen: Staat op en vreest niet. Ja, Hij raakt hen aan. Terwijl ze plat op de grond liggen. Dat betekent dat Hij Zich tot hen over gebogen moet hebben; mogelijk heeft Hij zelfs naast hen geknield. Wat een liefderijke zorg! Wat een nederbuigende goedheid! Petrus is het nooit meer vergeten. Het heeft hem een onwankelbare grond onder de voeten gegeven. En daarvan mag hij getuige zijn, opdat anderen het ook weten. Vandaar dat hij schrijft: 'En wij hebben het profetische woord dat zeer vast is en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt als op een licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlicht en de morgenster opgaat in uw harten' (2 Pe. 1:19). Vast staat het. Op onwankelbare gronden. Ja, het is zelf een onwankelbare grond. Gods eigen Woord is het immers, bevestigd door God Zelf. Is er meer garantie nodig?

Maar niet alleen staat het vast. Het

doet ook wat. Voor wie er acht op neemt en het aanvaardt als het vaste en betrouwbare Woord zal ook de dag aanbreken. Zijn eigen duisternis zal er door verdreven worden. Hij zal de morgenster zien opgaan. Hij zal de licht en leven brengende kracht ervaren. Het zal hem een ander mens maken. Een nieuw mens.

Maar laat iedereen dan wel weten, dat we met dat Woord alleen op een voorzichtige manier mogen omgaan. Het blijft Gods Woord en daarmee is gezegd dat het gans anders is dan welk

ander woord ook. Vandaar dat Petrus zijn boodschap vervolgt met: 'Dit eerst wetende dat geen profetie der Schrift is van eigen uitlegging; want de profetie is voortijds niet voortgebracht door de wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, van de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken' (vs. 20,21). Op deze woorden zullen we te eniger tijd nog terug moeten komen. Ze golden in Petrus' dagen. Ze gelden nog. En ze hebben heel wat te zeggen ten aanzien van de manier waarop we met Gods Woord omgaan.

P. den Butter

KONING SAUL (8)

Eerst was Sauls haat jegens David nog verholten. Bij de toejuichingen van het volk wordt David meer dan koning Saul geëerd en dat steekt Saul. Jaloezie en hoogmoed gaan de overhand krijgen. Als een mens geen genade kent, gaat hij groeien in de zonde. Saul gaat beseffen dat David wel eens de toekomstige troonopvolger zal zijn! Werd de ziel van kroonprins Jonathan verbonden aan Davids ziel, bij vader Saul valt het in het vlees. Saul gaat David vrezen als hij merkt dat God met hem is en het volk hem op handen draagt. Dan krijgt Saul het dwaze plan om David uit de weg te ruimen. Hij gaat een strijd beginnen die hij bij voorbaat verloren heeft. Want wie heeft zich ooit tegen God verzet of verhard en vrede gehad? Haat verblindt.

Toch spreekt Sauls geweten nog. Hij toont zijn haat jegens David (nog) niet openlijk. Saul wil zijn belofte nakomen en David zijn dochter Michal geven. In het vragen van de bruidsprijs in de vorm van honderd voorhuiden van verslagen Filistijnen, lijkt Saul edelmoedig. Hij vraagt immers geen goud en zilver! Maar zo laat hij David wel een groot risico lopen van gedood te worden. En dat is Sauls bedoeling. Sauls zonde is dat hij zich weigert te onderwerpen aan Gods wil. Dat is de oerzonde, die in ons aller hart leeft en door zaligmakende genade gebroken moet worden. Maar Saul geeft toe aan de boze begeerten van zijn duister hart. De vijandschap jegens David sproot voort uit een vijandschap tegen de Heere.

Als David behouden terugkeert met een grotere bruidsschat dan was gevraagd is dat een regelrechte waarschuwing voor Saul. Maar hij gaat

door op de ingeslagen weg. In 1 Sam.19 komt Saul er tegenover Jonathan en de knechten openlijk voor uit dat hij David doden wil. Die mededeling is bedoeld om iedereen te waarschuwen. Zo in de trant van: *ik ben tegen David en jullie moeten het ook zijn!* Wie voor David is, is tegen mij!. Zo verbreedt hij zijn eigen probleem en wordt het volk erin betrokken. Met alle gevolgen van dien! Nu gaat het volk lijden onder de grillen van hun koning. Nu komt er een angstige sfeer in het land. Zo ondergaat het volk de straf die het verdiende, omdat zij een koning hadden begeerd in een Gode niet welbehagelijke weg! Ondertussen blijft Saul verantwoordelijk. De geschiedenis laat zien hoe volken kunnen zuchten en moeten lijden onder het regime van hun meesters. Heren, die slechts aan zichzelf denken en niet aan hun onderdanen. O, wat heeft Sion dan toch een goede en trouwe Koning! Hij is er geheel en al voor Zijn volk! Jonathan weet zijn vader aanvankelijk nog op andere gedachten te brengen. De Heere zorgt voor David door hem een vriend aan het hof te geven: de kroonprins zelf! Maar even later slingert Saul toch een spies naar David! Hij is volledig in de greep van zijn woede en haat tegenover David, die hem toch niets misdaan had! David probeerde hem door zijn liefelijk harpspel gerust te stellen, maar Saul verhardt zich. Dat is nu de zonde. De Heere is goed voor ons en nochtans gaan we onze eigen weg!

David vlucht naar Rama. Daar is Samuël, zijn oude vriend. Al is de Heere onze enige Toevlucht, toch is het ook goed om in dagen van zorg, moeite en rouw het gezelschap te

zoeken van diegenen die de Heere vrezen. Saul is echter niet meer tegen te houden. Uit de merkwaardige geschiedenis die dan volgt, blijkt dat God beschermend en beschuttend om David heen staat en dat de vijand, in casu Saul en zijn knechten niet verder kunnen gaan dan God het toelaat, ja geheel in Zijn macht zijn!

Saul zendt boden naar Rama om David op te halen. Als die boden bij Samuël en David en de andere profeten aankomen, gaan ze echter samen met die profeten profeteren! Gods Geest kwam over hen en in plaats van David te arresteren gaan zij spreken tot eer van God!

Als dat de volgende boden en de ook daar weer op volgende boden eveneens overkomt, gaat Saul zelf naar Rama. Blind holt hij voort, zijn ondergang tegemoet! Maar Saul is nog niet aangekomen, of daar grijpt dezelfde Geest hem aan en gaat ook Saul profeteren en meedoen met de anderen! Al profeterende komt hij aan te Najoth bij Rama. Daar ontkleedt hij zich en ligt naakt een dag en een nacht op de aarde. Het hoofdstuk eindigt met de woorden: Daarom zegt men: Is Saul ook onder de profeten?

Inderdaad een vreemde geschiedenis. Wat heeft het ons te zeggen? Wel, dat de gezanten gaan profeteren in plaats van David mee te nemen naar Saul, wijst er op dat God het voor David op neemt en hem beschermt. De mannen worden door Gods vingerwijzen machteloos en zelfs werktuigen in Zijn hand! Met Saul gebeurt dat ook. Dat hij gaat profeteren en spreken en zingen van Gods grootheid, is absoluut geen teken van Gods gunst! Het wijst juist op Zijn toorn. Zie toch eens de macht van God! De harten der vorsten zijn in Zijn hand. We moesten dat eens meer bedenken! Zelfs de duivel komt nog geen centimeter vooruit, als God het niet wil! Is dat geen grote troost voor hen die sidderen voor Zijne en mijne vijanden?

Saul wordt in geestesvervoering gebracht. Saul handelt zo hardnekkig tegen de duidelijke wil des Heeren in, dat God hem beet pakt en Zijn macht doet gevoelen. De Geest verhindert Saul om zijn plannen uit te voeren en vernedert Saul, nu hij, de trotse koning, daar ten aanschouwen van iedereen naakt en uitgeput op de grond ligt! Zo spot God met Zijn tegenstanders!

Een duidelijk bewijs dat Saul fundamenteel dwaalde en zich meer en

meer ontpopte als een vijand van God en Zijn volk, blijkt uit de afschuwelijke priestermoord te Nob. Deze geschiedenis vinden we in 1 Sam. 22. Saul liet een goddeloze Agag in het leven en spaarde het mooie vee. Dat te doden vond hij zonde. Maar nu laat hij door het zwaard van een Edomiet 85 knechten van God ombrengen en ook hun familie in Nob. Saul was niet meer tegen te houden. Als zelfs zijn eigen knechten gehoorzaamheid weigeren, komt hij nog niet tot inkeer.

Zo zien we dat ondanks het feit dat God met de Zijnen is - David heeft het heel duidelijk mogen ervaren - er ook andere dingen gebeuren. De dood van de onschuldige priesters was wel een blijk van Sauls macht, maar geen teken van Gods onmacht. Hoe groot Gods macht is zagen we bij Saul in Rama. Dit vreselijke te Nob is dan blijkbaar onder de toelating Gods gebeurd. Was het ook een oordeel vanwege het feit dat het volk een koning begeerd had uit onjuiste motieven? Hoe het zij, de vele raadse- len in het leven gaan niet buiten Gods voorzienig bestel om. De moord in Nob is voor ons een groot raadsel,

maar dat ligt aan ons verduisterd ver- stand. God regeert en dat moet ook in de vragen en moeiten van het leven rust geven. De dienstknechten van God moeten toch de voetstappen van Christus drukken: Zij hebben Mij gehaat, zij zullen ook u haten. Maar zij mogen ook delen in de overwin- ning, door Christus behaald! Uiteindelijk zijn de Sauls de grote verlie- zers en Gods kinderen om Christus' wille en uit genade de overwinnaars. Soms komt dat hier al uit. Kijk maar naar Rama. Soms blijkt er niets van. Kijk maar naar Nob. Maar eens zal het blijken hoe waar het is wat we zingen met Psalm 37:

Let toch en zie op vromen en oprech- ten.

Want, wat men denk' van d' uitkomst hunner paan,

God kroont met vree het einde Zijner knechten.

Maar, durft men stout des HEEREN wet versmaan,

Dan zal Gods wraak de berg van hoogmoed slechten,

En 't boos geslacht ten grond toe, doen vergaan.

K. Hoefnagel

DE ZUIVERE LEER VAN CHRISTUS

"Waarop moet een kind Gods zich voorbereiden? Op sterke, ja op de allerhoogste aanvechtingen, niet alleen van zijn lievelingszonden, niet alleen van vlees en bloed en van de wereld, maar van de ganse macht en woede van de vorst der duisternis. Christus is er echter Borg voor dat het einde heerlijk zal zijn." Deze zo troostvolle regels zijn te lezen in een boekje dat dr. H.F. Kohlbrugge ooit schreef en dat hij noemde: *Vragen en antwoorden tot opheldering en bevestiging van den Heidelbergschen Catechismus*. Hij schreef deze woorden naar aanleiding van het heilsfeit van Christus' nederdaling ter helle.

Het is overigens niet alleen op deze plaats in zijn werken dat hij schrijft over de aanvechting. We zouden wel kun- nen zeggen dat de aanvechting van het geloof op elke bladzijde van Kohlbrugge's preken en geschriften aan de orde is. Als het niet uitdrukkelijk is, dan wel impliciet. De aanvechting van het ware geloof is eigenlijk de ver- onderstelling van al zijn preken. Een gelovige is bij Kohlbrugge niet anders dan een aangevochten gelovige. Gods kind is door genade een vijand gewor-

den van Gods grote tegenspeler, de duivel. En hij heeft door genade afstand genomen van de wereld en haar begeerlijkheden - in beginsel. Hij is ook aller zonden vijand geworden - eveneens in beginsel. Wel, dan kan het niet anders dat hij door allerlei vijanden wordt omringd en belaagd.

Dat was bij Kohlbrugge geen theorie. Het was ook in zijn eigen leven bittere ervaring. In zijn preek over Psalm 65: 5, een preek die vol van vervoering is vanwege Gods genade, schrijft hij het: *"En nu kome de wereld op ons af..."* Vijftien regels verder: *"Daar ko-men de zonden op ons af..."* En twintig regels daarna: *"Daar komt de duivel op ons af..."* Nog even verder: *"Daar komen aanvechting, nood en kruis van allerlei aard over ons..."* De werkelijk- heid van het leven met de Heere is niet anders. Waar de Heere Zijn genade verheerlijkt en waar een arme zondaar iets ontvangen mag uit de rijke schat- ten van zijn Weldoener, daar laat de boze zich niet onbetuigd. God kan Zijn kinderen geen *"hartversterkende schotel voorzetten, of de duivel slaat er zijn klauwen in"*, aldus nogmaals

Kohlbrugge. De duivel kan het immers niet hebben dat ze hem niet meer toe- behoren. Telkens weer doet hij pogin- gen om ze opnieuw binnen zijn macht te krijgen. En dat alles gebeurt binnen de toelating van de Heere. Maar wel met een heilzame uitwerking.

God leidt Zijn heiligen wonderbaar. Hij staat het in Zijn genade toe dat ze aan- gevochten worden. Zodat ze niet anders kunnen dan te blijven roepen tot hun Helper in hun ellende. Zo houdt de Heere de Zijnen klein. Opdat Zijn genade niet anders dan genade blijve. En daar gebruikt hij het middel van de aanvechting voor.

Aanvechting

De vorenstaande regels schreef ik naar aanleiding van de titel van een nieuw- verschenen Kohlbrugge-boek. Die titel is even eenvoudig als veelzeggend: *Aanvechting*. Het betreft de bundeling van een aantal preken waarvan de meeste nog nooit in druk verschenen zijn. Het is de verdienste van de heer T. van Es te Alblasterdam dat deze pre- ken nu in druk uitkomen. Al eerder zorgde hij voor een (her)uitgave van preken en verhandelingen van de pre- diker uit Elberfeld. Ik wil u graag op deze nieuwe bundel attent maken. Wie ooit gegrepen is door de nalaten- schap van Kohlbrugge, door zijn aan- grijpende zeggingskracht, door zijn levensechte en existentiële vertolking van het Evangelie, die kan er niet meer van loskomen. Hier spreekt iemand die weet waarover hij het heeft. Of beter nog: over Wie hij het heeft. Namelijk over zijn Heere Jezus Christus, Die hem van God geschonken is tot wijsheid, tot rechtvaardigheid, tot heiligmaking en tot een volkomen verlossing.

Midden in de bundel is een drietal pre- ken over Psalm 77 opgenomen. Het is de Psalm van Asafs aanvechting en bestrijding. Kohlbrugge tekent Asaf als de man wiens *"stem is tot God."* Hij roept de Naam des Heeren aan. Kohlbrugge preekt hier in de zo per- soonlijke ik-vorm. *"Mijn stem is tot God, ondanks alles, dat God zich voor mij verbergt, dat Hij mij niet troost, dat al de vijanden van mijn ziel zeg- gen: 'Houd toch op, Hij verhoort u niet...' Wat houdt u zich nog langer vast aan uw vroomheid en uw vertrou- wen? Het is allemaal misleiding en inbeelding...' Toch, tot God roep ik!"* Kohlbrugge voegt er zo kenmerkend aan toe: *"Er blijft voor de gelovige, die graag zou geloven, maar niet kan, er blijft voor de mens, hij zij wie hij zij, in*

nood en angst niets over dan God..." Maar de Heere hoort Zijn ellendigen en Hij helpt hen heerlijk.

Kohlbrugge erkent dat de Heere daartoe dikwijls de prediking van Zijn Woord wil gebruiken.

"De goddelijke prediking is er, om de mens, over wie God Zich wil ontfermen en die Hij troosten wil, deze troost in zijn ongeluk en ellende te brengen. Moet de mens steeds op aarde strijd hebben, en zal iedere dag zijn plaag hebben, dan wil God toch dat de mens weer opgericht wordt. (...) Met nood en dood voor ogen zegge een ieder van u, die mij hoort, met de angst in het hart, de hele week door: Uw weg is in het heiligdom. De schande, de zonde, de smaad is van ons, maar dan sta ik van verre: God, wees mij zondaar genadig! Uw weg is tot de troon der genade en daar langs heen gaat het de heerlijkheid in!"

De twee eerste preken uit deze bundel heten: *De zuivere leer van Christus*. Kohlbrugge sprak ze uit op 16 augustus 1857. Merkwaardig, zonder vanuit een speciale tekst te preken, tot twee keer toe. Hij had in deze predikaties de hele Schrift tot zijn tekst, zo zal hij gedacht hebben. Aan het begin van de eerste preek legt hij een persoonlijke belijdenis af: *"God heeft het ons in Zijn genade gegeven dat wij een hart, dat wij lust en liefde krijgen voor de zuivere leer, om onszelf en de onzen te onderwijzen en steeds meer daarin versterkt te worden."*

Het is heel leerzaam om deze twee preken te lezen. De zuivere leer van Christus blijkt bij Kohlbrugge de leer van de altijd geldende Wet van God te zijn. De Heere doet van Zijn recht en Wet geen afstand. Die Wet van de Heere moet mij dan ook ontmaskeren. *"God en Zijn Wet, ja, wat is dat voor een onbekend iets! Maar toch zal Gods Wet zich doen gelden, hij ontdekt ons door de Heilige Geest, dat zelfs in de allervriendelijkste personen en de beste karakters een vervloekte haat tegen God en de naaste aanwezig is. (...) Nu wil de Wet echter volkomen liefde, die kunt u in uw hart niet werken, dat zult u wel blijven laten..."* Er kan alleen door een Ander betaald worden. Het is een betaling waar de eeuwige ontfermende God Zelf voor heeft zorg gedragen. Door Zijn lieve Zoon. Het is een betaling, niet alleen voor vandaag, maar voor een volle eeuwigheid. God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoegdoening wordt gedaan. Welnu, er is een prijs

betaald. Dat blijft voor Gods Kerk een overstelpend wonder. Aan het slot van de tweede preek schrijft Kohlbrugge zo herkenbaar:

"Wat doet een mens, morgen en overmorgen en tot aan de laatste zucht van zijn leven anders dan zondigen? Ik leef en sterf als een zondaar en moet deze enige Middelaar hebben. Ik heb Deze te zoeken, en wanneer ik Hem zoek, zal ik Hem vinden. Zijn Naam is Jezus Christus!"

In Zijn Beeld

In deze bundel schreef de heer Van Es zelf een lezenswaardige bijdrage over 'Kohlbrugge en de dankbaarheid'. Daarnaast verscheen een nog omvangrijker tweede prekenbundel, met als titel *'In Zijn Beeld'*. Wie Kohlbrugge's gedachtegoed wat kent, zal daarin zijn opvatting over het beeld van God herkennen. Kohlbrugge vertaalde consequent: 'in' en niet 'naar' het beeld Gods geschapen. Daar had hij zijn welgekozen bedoeling mee.

De heer Van Es legt het helder uit in zijn brede artikel waarmee dit boek begint. Verder is deze 350 (!) pagina's tellende bundel gevuld met een vijftigtal brieven van Kohlbrugge. Ik wil de lezing ook hiervan van harte aanbevelen.

Voor het slot van dit artikel grijp ik nog een keer terug naar het boek met preken. Ik neem een gedeelte van bladzijde 87 over, iets ingekort. Het is genomen uit een van de twee preken waarin Kohlbrugge iets zegt over Petrus' prediking in het huis van Cornelius.

MCDONALDISERING

Deze term kwam ik tegen in een artikel in het blad *Visie*, het programmablade van de EO. Het genoemde blad behoort niet altijd tot mijn favoriete lektuur, maar ditmaal sprak mij de inhoud van een interview met de bovenvermelde naam bijzonder aan. Het heeft te maken met allerlei artikelen die ik zelf in dit verband geschreven heb in *Bewaar het Pand*. Er kwamen gedachten in naar voren, die me uit het hart gegrepen waren.

Dr. Henk Bakker ziet zorgwekkende tendenzen in de evangelische beweging. Deze laatste benaming had ook wel vervangen kunnen zijn door de naam van onze kerken. De schrijver komt uit de kring van de Baptisten. Ik geef enkele uitspraken weer van

Waarin deze voluit Christus predikte – als Rechter en als Redder.

"Hetgeen tot troost dient voor een verschrikt geweten, is deze waarheid: 'zonde vergeven' is een vrije gave van God; God spreekt vrij van schuld en straf. Zulke vergeving is er bij God. En God? Hij vergeeft de Zijnen alle zonden, er blijft er niet één onvergeven, Hij bedekt bij de Zijnen al hun zonden, rekt hun geen misdaad meer toe. (...) Hij vergeeft zonden, die tegen Hem begaan zijn, ja herhaaldelijk begaan zijn tegen beter licht, plicht, Wet en geweten in. Dat is Zijn vrije genade, dat is Zijn soevereiniteit. Wie durft Hem dan, waar Hij dat doen wil, in de weg te gaan staan en vragen: wat doet U? Hij vergeeft telkens wanneer het er het meest bedorven uitziet. Dan vraagt Hij niet naar een oprecht hart, naar een verbijzeld hart, naar voornemens en eedzweringen om het beter te zullen doen, maar wat Hij doet, dat doet Hij uit louter ontferming."

N.a.v. H.F. Kohlbrugge, *Aanvechting. Veertien preken. Vertaald, ingeleid en van aantekeningen voorzien door T. van Es. Uitgeverij De Groot Goudriaan te Kampen. Gebonden. Met stofomslag. 218 pag. ISBN 90-6140-922-5. Prijs € 21,50.*

H.F. Kohlbrugge, *In Zijn Beeld. Brieven van Kohlbrugge bewerkt, ingeleid en van aantekeningen voorzien door T. van Es. Uitgeverij De Groot Goudriaan te Kampen. Gebonden. Met stofomslag. 350 pag. ISBN 90-6140-902-0. Prijs € 24,90.*

J.M.J. Kieviet

deze schrijver. Hij doet deze in een boek, getiteld: *"Zij hebben lief, maar worden vervolgd. Radicaal Christendom in de tweede eeuw en nu"*. Het gaat dan eerst over de Mc Church, aanduidend een funcultuur (vergeef me deze voor ons wat vreemde uitdrukkingen). De verklaring is echter duidelijk genoeg. Bedoeld wordt door Bakker dat wat men in de kerk voorgeschoteld krijgt, licht verteerbaar moet zijn. Hij spreekt over een "seeker-sensitive" kerkzijn, wat weer betekent dat de kerk zich klantgericht opstelt naar de moderne zoekende mens van deze tijd. Daardoor wordt de kerk, en waar hebben we dit al niet eerder gehoord, laagdrempelig. Het zijn de laatste tijd echte christelijke gereformeerde uit-

drukkingen. "Het moet aanspreken en een goed gevoel geven". Men komt dan laagdrempelig binnen, maar vervolgens komt er, als men eenmaal binnen is, een hoogdrempelige aanpak om de mensen binnenboord te kunnen houden. Dat gaat dan via allerlei cursussen. Hij meent dat in deze benadering de kiem van verwereldlijking ligt. Hij spreekt dan verder over "gedoe" rondom de verkondiging.

Gesignaleerd wordt dat er steeds meer in bepaalde kerken gezongen wordt en dat men overvloedig gebruik maakt van audiovisueel materiaal. De kwaliteit en de duur van de preek gaat eronder lijden, zo wordt geconstateerd. Wat je in drie kwartier kunt zeggen, kun je ook verwoorden in twintig minuten. Men raakt de luisterhouding kwijt. Ik geef alleen maar citaten. "Als de prediking voor de aanbidding moet wijken, glijd je af naar de funcultuur". Hier komt het genoemde verschijnsel van de McDonaldisering te voorschijn. De uitholling van de Woordcultuur, de ont-woording van het evangelie baart de schrijver zorgen. Het is verder heel eerlijk dat de interviewer van de EO vraagt of de schrijver, sprekend over grootschalig christelijk entertainment, hiermee ook doelt op de EO-jongeren-dag. Bakker ziet inderdaad in dit soort zaken geen goed signaal. De vorm der dingen drukt de inhoud bijna helemaal weg.

Dan weer een bepaalde term, die we allemaal wel zullen begrijpen. De wijze van kerkzijn lijkt hier en daar op een tupperware-presentatie. De schrijver hoort van predikanten bijvoorbeeld wel eens de volgende uitspraken: "Wij hebben er zoveel mensen bij. We hebben weer een doopdienst met mensen die staan te trappelen....".

Er zal hiermee bedoeld worden dat alles gericht is op succes en marktwerking. Christenen uit de tweede eeuw zouden de bundel "Opwekking" te eenzijdig vinden. Waarom werd er geen opwekkingslied geschreven over de woorden van de apostel: "Ik, ellendig mens, wie zal mij verlossen?" Waarom worden liederen over het belijden van zonden zo weinig gezongen? Deze bundel doet te weinig recht aan het gewone christelijke leven.

De schrijver doet een heel speciale, maar ook doeltreffende uitspraak: "...als Hij (Jezus) nu een evangelische McChurch zou binnenkomen, zou een van Zijn eerste opmerkingen zijn: Zet die herrie af!". In de evangelische hoek, zo stelt Bakker, worden pogingen ondernomen om het evangelie

uitsluitend vanuit het perspectief van de liefde van God te benaderen en juridische termen als schuld, oordeel en genoegdoening achterwege te laten. Over die laatste woorden zou meer gepreekt moeten worden.

Wilt u nog een paar eigentijdse termen? Laagdrempelige aanpassingen kunnen de kerkelijke stoep veranderen in een pretpark, een mediacircus dat Jezus op de achtergrond drukt en ongelovigen van meetaf aan op het verkeerde been zet.

Wat Bakker hier allemaal op een rij zet, kan voor ons als christelijke gereformeerde mensen niet vreemd zijn. Maar hij doelt vooral op de evangelische stroming. Dus blijkt hier duidelijk uit welke hoek allerlei verschijnselen in ons eigen kerkelijke leven weggkomen. Evangelische invloeden. Daarmee hebben allerlei zaken als toneel en drama in de prediking te maken. Het onderstreept voor mij persoonlijk, u zult er niet vreemd van opkijken, dat ik niet weg ben van deze evangelische invloeden binnen onze kerken. Overigens merk ik direct in alle eerlijkheid op, dat mensen als Bakker uit de evangelische beweging soms ook weer dichtbij ons staan als het gaat om de kernzaken. De schrijver blijft bewust kiezen voor de evangelische aanpak en dat zij zijn goed recht. Natuurlijk denken wij daar anders over.

Het gaat me nu vooral om de invloed die er in onze kerken op te merken is vanuit deze hoek. Sinds ik enkele artikelen schreef over allerlei uitbeeldend en voorbeeldend materiaal in de prediking, zijn de voorbeelden nog vermenigvuldigd. Het is, schijnbaar vooral in het Noorden, een sterke trend. Ik betrek hierbij ook iets anders. In bepaalde gebieden (Zaandam, Amsterdam) zijn kerkplanters werkzaam zoals u weet; het streven naar kerkwervend optreden naar buiten is zeker op zich beschouwd niet verkeerd. Ik kan respect opbrengen voor mensen die de geborgenheid (?) van de gemeente verlaten om de wereld in te trekken. Maar op het voetspoor van Paas c.s. zijn al deze pogingen zeer, zeer laagdrempelig. Hoe zou het in zulke diensten toegaan? Was het niet beter geweest als we in gebieden van ontkerkelijking, zoals in genoemde plaatsen, meer getracht zouden hebben de gemeente te behoeden voor laagdrempelige verlating van eigen kerkleden. Ik zeg niet dat dit niet gedaan is, maar ik ben wel bevreesd dat de zogenaamde laagdrempelig-

heid juist eigen mensen gaat kosten, die niet meer aangesproken worden door de uitgeholde verkondiging. Ik blijf nu even doorgaan op het tracée, die de schrijver is gegaan. Ik denk door in zijn lijn. Ik kom nog eens terug op de aansprekende term: McDonaldisering. Ik heb reeds eerder een term (ook van een ander) doorgegeven: verkleutering van de prediking. De kerk komt nog eens terecht op deze manier op de reclamefolders, die iedere week door de supers op onze mat vallen. Licht verteerbaar, hapklaar, oppervlakkig, ondoordacht, onmachtig, vlak en snel verdwijnend. Helaas zouden er nog veel meer aanduidingen kunnen vallen.

Laten we als kerken toch wakker worden. Over de volle breedte van de kerk (dus ook onder onze eigen gemeenten) moge geluisterd worden naar de boven aangehaalde woorden. Gaan zaken als schuld, oordeel en genoegdoening ook in heel veel preken uit onze eigen kring hun kracht en scherpte niet verliezen? Is de prediking een tweesnijdend scherp zwaard of is het een gerecht, dat vooral als smaakmakend wordt ervaren? Laten u en ik er voor waken dat toch ergens niet meer het kruis, maar de mens centraal staat. De mens met zijn behoeften, met zijn strijd, met zijn zorgen, zonder dat we de mens met zijn schuld duidelijk in beeld hebben. Dan alleen krijgt het kruis van Christus waarde. Dan zal ook de liefde Gods gestalte krijgen, juist dan. Ik weet best dat we de moderne mens daarin niet mee hebben. Een McDonald onderweg is aantrekkelijker en makkelijker, dan zelf een eigen stevige maaltijd klaarmaken. Het is daarbij niet toevallig dat de genoemde keten juist op kinderen weet in te spelen. Dan is ook in dat licht deze vergelijking helemaal uit de verf gekomen.

Tenslotte: er zijn preken die door sommigen worden aangeduid als toch wel ruim en uitnodigend, maar dan ook plotseling weer waarschuwend en onmogelijk. En dat wil de hoorder niet. Hij wil, zonder meer, erbij behoren en alle zaken direct in bezit krijgen. Dat is dan McDonald-element. We zeggen dat de prediking ruim mag zijn, tenvolte, maar tegelijk ook dat de onmogelijkheid moet worden voorgesteld, opdat de Heere, de drieënige God alles zou doen en metterdaad ook alles doen zal. Bevel en belofte, gebod en gebed vormen een eenheid. Dat is de kracht van het Evangelie, de kracht ook van de Reformatie.

P. Roos

Geen andere leer, mijn zoon!

Welk een liefde kende de apostel Paulus tot de Koning der Kerk en Zijn lidmaten. Daar mogen we ons vandaag wel op bezinnen of die zelfde liefde en ijver er ook bij ons is. Wat kunnen we bezig zijn met onze stellingen, met onze gedachten, onze discussies en dat de zaak waarom het uiteindelijk gaat niet leeft.

Generaliseren is ongeoorloofd, maar er zijn publicaties of verslagen uit onze kringen waarop niet geattendeerd hoeft te worden om ze goed te lezen tot onderwijs. Bijzonder voor ambtsdragers is het geboden te denken, te spreken en te schrijven naar de Heilige Schrift. Paulus is daarvan een lichtend voorbeeld. Wat hij aangeeft in zijn brieven moeten we nagaan. Veel heeft hij Timotheüs voorgehouden. In 1 Tim. 1:3 lezen we: Gelijk ik u vermaand heb dat gij te Efeze zoudt blijven, als ik naar Macedonië reisde, zo vermaan ik het u nog opdat gij sommigen beveelt geen andere leer te leren. De stad Efeze en vanzelf de ontstane gemeente daar had een plaats in het hart van Paulus. Tweemaal heeft hij de stad bezocht. Handelingen 18 deelt ons mee, dat hij drie maanden in de synagoge gewerkt heeft. Handelingen 19 zegt ons dat hij twee jaar in een gehoorzaal van Tyrannus gearbeid heeft. Zeer waarschijnlijk is hij voor de derde keer in Efeze geweest. Hoe de verbin-tenis was met de gemeente, met ouderlingen weten we uit Handelingen 20. Ontroerend is de beschrijving van het afscheid. Zeer aangrijpend waren de woorden: dit weet ik dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen die de kudde niet sparen. Bij zijn heengaan heeft hij Timotheüs op het hart gebonden in Efeze te blijven. Paulus denkt aan de situatie van de gemeente. Veront-rusting beheerst hem en daar is grond voor. Hij weet hoe sommigen te werk gaan. Wat ze de gemeente willen indragen. Noodzaak is dat Timotheüs aan het werk blijft. Hij moest op zijn post blijven en de gezonde leer brengen. Sommigen weken daarvan af. Het is van belang, dat we stil staan bij het woord 'leer' en de betekenis daarvan. Want er is steeds allerlei wind van leer. In de brief van Paulus aan Efeze wordt er met nadruk op gewezen. Onder het mom van vertrouwde klanken en termen werden dwalingen

geïntroduceerd om de gemeente af te voeren van de goede koers van de leer van Christus. Door de eeuwen heen geldt het gezaghebbend woord van Jezus Christus tot Zijn discipelen: lerende en onderhoudende wat Ik u geboden heb. In dat spoor gingen de apostelen na de Pinksterdag. Vandaar dat we ook het woord 'leer' der apostelen tegenkomen. Volledig in overeenstemming met de wil van de Heere, gedocumenteerd in het Oude Testament. Het Schriftbewijs, als ook de vervulling daarvan kwam in de verkondiging naar voren. Naar de wil van de Heere, door de leiding van de Heilige Geest, werd de leer vastgelegd als heilswaarheid en zo kreeg ze een verplichtend karakter voor alle christenen. Men diende het te geloven, zich eraan te houden, het leven ernaar te leiden. Als Paulus het woord 'leer' gebruikt, dan horen we hem spreken van de gezonde leer. Daarmee bedoelt hij, dat de leer bepaald wordt door en gegrond is op het Evangelie. En dat Evangelie staat niet in tegenstelling tot de Wet, want daarin vindt de Wet haar vervulling. Het is een leer en Paulus zegt dat met nadruk, die gezond maakt. Daar hij dit zelf goed weet en ondervindt, komt hij tot Timotheüs met de opdracht zich daaraan te houden en zich er voor in te zetten zodat de dwaling geen verdere invloed zou krijgen in de gemeente en wat in strijd is met de gezonde leer geweerd zou worden. Het was Timotheüs bekend, dat sommigen een andere leer de gemeente wilden indragen. Zij gingen als onderwijzer te werk. Maar zegt Paulus, hun onderwijs is geen leren, want het wijkt af van het waarachtige evangelie. Tot de Galaten moest Paulus hetzelfde zeggen. Men bracht in de gemeente een ander evangelie. Het had de naam van evangelie, maar het had niets te maken met het evangelie des Heeren. Het was een evangelie uitgedacht door de mens. De verkondigers zijn dwaalgeesten. Zowel in Galaten als in Efeze. In Efeze had men het over fabels, of te wel mythen die in de Bijbel voorkomen. Nu weten we wat een mythe is: een ongegrond verhaal. Een ongefundeerde voorstelling. Wie nu een mythe leest, moet zich niet afvragen: wat is er gebeurd, maar: om welke waarheid, om welke idee gaat het. Nu was de wereld waarin Paulus het evangelie predikte vol mythen.

Geslachtsregisters werden er ook bij betrokken. De wonderlijkste verhalen werden gehoord. Alles wat vernomen werd behoorde tot het evangelie. Twistgesprekken, vragen, gingen leven in de gemeente. Is de leer van Paulus wel af? Scherp ging Paulus te werk. Niet voor zichzelf, maar voor het heilig evangelie. Was die scherpste er vandaag maar meer! Paulus wilde de mensen overtuigen dat men niet verder komt met allerlei ideeën, speculaties en diepzinnige religieuze gedachten. Alleen met de daad Gods in Christus. Wat Hij gedaan heeft in de geschiedenis. Het werk van de drie-enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest, is het belangrijkste. Niets van wat gehoord wordt leidt tot geestelijk leven, tot geestelijke bloei. Paulus schrijft: het geloof heeft er niets aan. De liefde wordt afbreuk gedaan, 1 Tim. 1: 4 en 5. Het Paulinische woord, geschreven aan de Romeinen, geldt voor alle tijden: Laat ons najagen hetgeen tot de vrede en hetgeen tot de stichting onder elkan-der leidt, Rom. 14:19. Vandaag mag daar wel bijzonder aan gedacht worden, want er zijn wat geesten werkzaam. Op het kerkelijke erf is er heel wat gaande. We weten van de moderne hermeneutiek. Laten we de invloed daarvan niet onderschatten. Het werkt samen met de tijdgeest. In de handel leeft: vraag en aanbod. In de kerk dringt zich op de geest van aanpassing. Wat er leeft in het volks-leven wordt gevraagd in de kerken. Men wil weten of het bijbels mogelijk is. Voor de aanhangers van de moderne hermeneutiek staat het vast dat het Woord tijdgebonden is en cultuurbepaald. Men geeft aan dat het mogelijk is een brug te slaan tussen de cultuur waarin de Bijbel ontstond en onze cultuur. Waren het in de dagen van Paulus joodse rabbijnen die werkten met mythen en geslachtsregisters, nu zijn het theologen, zelfs die zich gereformeerd noemen, om in woord en geschrift, theologisch en ethisch aan te geven hoe men geestelijk kan denken en kan leven naar de Schriften. Opererend vanuit de liefde kun je je gang gaan. Je kunt lijken op buitenkerkelijken, je bent aan hen gelijk, want je leeft uit het principe: God is liefde en zo is er ook liefde tot elkaar. Een aangepaste theologie met een aangepaste liefde. Laat u leiden door het onfeilbaar Woord des Heeren. Dan is het: zo zegt de Heere, geen leus, maar een levensdevies. Laten we steeds zoeken het gehele

welzijn van onze jongeren. Wee onzer, wanneer we ze hebben mee laten zuigen met de geest van deze tijd. Die geest werkt levensgevaarlijk in de kerk. Men wordt er door misleid en op de levensgang rust de gunst van de Heere niet. De Heere zegt met nadruk: beproeft de geesten of zij uit God zijn en haat ook de rok die van het vlees besmet is. Niet wat de mens wil staat voorop, maar wat is de wil van de Heere. Het 'zo zegt de Heere' is niet tijdgebonden. Aanpassen is uitgesloten. De Heere weet van geen aanpassen. Wie echt Bijbels reformatisch wenst te zijn en te leven, leeft bij de Schriften en vanzelf ook bij de woorden van Paulus. In de eerste brief aan Timotheüs hoofdstuk 1 heeft hij het over de gezonde leer. Een uitdrukking om over na te denken. Zij is heilzaam. Want de gezonde leer is de heilskracht, de levenskracht van het Evangelie. Het evangelie van de heerlijkheid van de volzalige God. Welk een inhoud heeft het evangelie, namelijk de heerlijkheid Gods. Al 's Heeren deugden liggen erin besloten en geven een uitstraling. In Christus worden ze ten toon gespreid. Uit genade wordt het door de Heilige Geest in het hart gewerkt en komt men eenmaal tot de volle zaligheid

van de God der zaligheid. Dit nu dient steeds in prediking en gesprek centraal te staan. Hartelijk, bewogen, dienen kerkelijken en onkerkelijken het te horen. Deze hoofdzaak mag niet aangepast noch verschoven worden. Al het werk, bijzonder van een predikant, dient te beantwoorden aan de gezonde leer en moet er aan getoetst kunnen worden. Met nadruk zegt Paulus: geen andere leer. Leer zoals die is. Zoals die gegeven is door de schenker Jezus Christus. In vers 11 zegt Paulus: en die gezonde leer is mij toebetrouwd. Calvijn schrijft: uitdrukkelijk voegt Paulus eraan toe dat het hem is toevertrouwd, opdat allen begrijpen, dat het evangelie Gods geen ander is, dan wat hij predikt en dat daarom alle fabels die hij tevoren heeft afgekeurd vreemd zijn zowel aan de wet als aan het evangelie Gods. Waarvan acte! Zijn er vandaag andere zaken aan de orde? Het getuigenis van het verleden moet staan in het heden. Het is eis van de Heere en de liefde wil in Gods kracht daaraan beantwoorden. Voor leven en sterven is maar één evangelie blijvend. Het geeft geen ruimte voor of aan de tijdgeest. Het oog dient steeds open te zijn voor de tegenstelling.

M.C. Tanis

kerkmens begaat een grotere zonde als hij dat doet. Ook als zijn zonde niet bekend wordt. Laat staan als het wel uitkomt. De vijanden gnuiwen en de vrienden wenen. En Gods Naam wordt door het slijk gehaald.

Als we iets ontoelaatbaars deden, en het werd door niemand gezien, laten we dan bedenken dat de Heere alles ziet. En wat in het verborgen werd bedreven, zal in het openbaar worden vergolden. Wat een schande zal het zijn als ons levensboek dan open gaat en de verborgen dingen aan het licht gebracht worden. Het vreselijke is dan dat er geen verzoening meer voor die zonden gevonden zal worden. Dat is nu in het heden van Gods genade nog mogelijk! Zijn we met hetgeen we bedreven en om hetgeen er leeft in het hart en om alles wat we van nature zijn al voor God in de schuld gekomen?

Tenslotte zou ik in het verband van het nu besprokene iets willen zeggen over de betekenis van Jezus' woorden tot Petrus, toen Hij zei: "Simon, Simon, ziet, de satan heeft u zeer begeerd te ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude; en gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders", Lukas 22:31 en 32.

En dan gaat het mij vooral om het laatste: als gij eens bekeerd zult zijn, zo versterk uw broeders. Hoe moeten wij deze woorden verklaren, ook in het licht van het bovenstaande.

De Heiland zegt het volgende: Petrus, als u zich, na u van Mij te hebben afgekeerd, in berouw weer tot Mij zult wenden, en gij het vertrouwen in eigen kracht verloren hebt en u daarna in vrees voor de zonde dichter bij Mij zult houden, zo zult u zien dat u nooit meer boven uw broeders durft te staan, maar veelmeer naast, ja onder hen zult staan, ook als zij struikelen en op satans zeef terecht komen. Dan hebt u de roeping om verslagen harten moed in te spreken, door te wijzen op Mijn trouw, waarin gij zelf vooral delen mag! Welnu, dat leert de Heere nu aan al Zijn knechten, ook als zij niet in een openbare zonde vallen. Al Gods knechten leren de kwaal van hun hart kennen en de verdorvenheid van hun bestaan. Ze komen er door de overtuigingen van Gods Geest achter dat ook zij tegen alle geboden Gods hebben gezondigd en nog steeds tot alle boosheid geneigd zijn! En God leert ze dat, opdat zij zouden leren met de moeden een woord ter rechter tijd te spreken en zondaren heen te wijzen naar het alles reinigend bloed van de Heere

VRAGENRUBRIEK

Een gevallen ambtsdrager (2)

De vorige keer zijn we ingegaan op de vraag of een gevallen ambtsdrager na schuldbelijdenis weer zou mogen functioneren als ambtsdrager. We hebben geantwoord dat het in principe mogelijk is. Maar we hebben ook vastgesteld dat ook die bewuste persoon pas weer ambtsdrager kan worden in een rechte, kerkelijke weg. Hij moet opnieuw gekandideerd worden door de kerkenraad en, bij geen bezwaren vanuit de gemeente, in een officiële ledenvergadering gekozen en bij aanneming in een officiële eredienst bevestigd worden.

Hij moet dus weer door de nodige poortjes heen.

We hebben echter ook gezegd dat het beter is deze weg niet meer te gaan en wat de betreffende ex-ambtsdrager betreft deze weg niet meer te begeren. Dit geldt zeker in geval het een predikant betreft. Hij wordt immers geroe-

pen Gods Woord te brengen vanaf de kansel en in de huizen. Is bekend geworden dat hij in een bepaalde zonde is gevallen, dan zal die wetenschap bij een eventuele herintrede in de dienst zowel hem in het preken als de gemeente in het luisteren in de weg kunnen staan. En de duivel, die toch al zoveel pijlen op zijn boog heeft om het Woord krachteloos te maken, zal er een scherpe pijl bij hebben. Het is goed als een gevallen ambtsdrager de last van de gevolgen der zonde blijft dragen, opdat hij verootmoedigd zijn weg door het leven blijft vervolgen. Goed van God spreken kan hij evengoed, zoveel het maar mogelijk is! Daarvoor hoeft je geen dominee te zijn.

Laten we overigens niet vergeten dat niet alleen de ambtsdrager, maar ook ieder kerkmens zich moet wachten voor de zonde. Uw heidense collega mag niet vloeken, maar u nog minder! Het is voor niemand goed een sexshop binnen te stappen, maar een

Jezus Christus. Om een goede evangeliedienaar te zijn, moet het mes der ontdekking er soms diep in. Hoe noodzakelijk is het dat elke evangeliedienaar, elke ambtsdrager met Paulus de grootste der zondaren wordt! Het zijn juist zondaren in de beleving die zo hoog opgeven van Gods genade in Christus Jezus! Daardoor krijgen anderen moed. Niets is zo vreselijk dan een prediker, een ambtsdrager die eigen hart niet kent. En als men, hoewel waarlijk door God geroepen, tijden van hoogmoed en trots kent, zal de Heere hem er wel van overtuigen dat ook hij al met al niets is dan een walgelijk mens, welke slechts de verlorenheid waardig is. Maar God beware hem er voor dat hij zou vallen voor het oog van anderen. En laat de zelfkennis hem heel bang voor de zonde maken. Laat hij vragen om veel liefde tot de Heere en Zijn dienst. Laat Hem smeken om de bewarende kracht van Gods Geest. En laat hij anderen oproepen tot een leven in de vreze des Heeren. Want God is het toch zo waard om gediend te worden!

En laten we ook niet vergeten dat wij allen gevallen ambtsdragers zijn. Van nature beantwoorden we niet meer aan het scheppingsdoel. Daarom hebben we allen de genade van de wederoprichting nodig, die mogelijk is om Christus' wil! Wat wordt Hem te kennen noodzakelijk. Wat is Hem te kennen dierbaar! In het geloof wordt het wonder van Christus' verzoenend werk ervaren. Ging Christus, de grote, volmaakte Ambtsdrager, Die geen zonde gekend noch gedaan had, desondanks niet met mijn gruwelijke zonden beladen de dood in? Werd Hij niet publiekelijk aan de schandpaal genageld? En dat is al geschied, helaas, om mijne zonden! Maar ook, opdat ik niet te schande zou staan in de dag aller dagen. Is Hij ook u niet hoogst dierbaar geworden?

K. Hoefnagel

ONTMOETING EN HET PASSION

Ontmoeting en Het Passion starten time-outvoorziening "Rustig verder" voor dak- en thuislozen

De stichtingen Ontmoeting en Het Passion gaan een time-outvoorziening starten voor dak- en thuislozen. Dit is een laagdrempelige voorziening waar jaarlijks 150 dak- en thuislozen tijde-

lijk kunnen verblijven om tot rust te komen en waar, zo mogelijk, tijdens de verblijfsperiode wordt gezocht naar een passend vervolgtraject.

Het Passion, een jonge stichting, organiseert werkvakanties en biedt facilitaire hulp aan de gasten van de time-outvoorziening door vakantiegangers als vrijwilligers in te zetten. Het Passion heeft een locatie aangekocht in Hummelo, waar de time-outvoorziening gerealiseerd zal worden.

In de time-outvoorziening staan rust en ontspanning centraal. Dak- en thuislozen kunnen uitrusten van het dagelijkse jachtige leven op straat. Daarnaast observeren professionele hulpverleners of de bewoner mogelijk kan worden doorverwezen naar een andere instelling. Ook is er medische en pastorale zorg en groepsbegeleiding aanwezig. Verder worden in de time-outvoorziening vrijwilligers ingezet. Zij besteden een deel van hun fifty-fifty-werkvakantie aan facilitaire ondersteuning, zoals huishoudelijke werkzaamheden, (re)creatieve en sportieve activiteiten.

Het concept van de time-outvoorziening is tot stand gekomen door gegevens uit het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) 2002-2003 van de Maatschappelijke Opvang. Dit IBO-rapport geeft aan dat de opvang verstopt is, omdat voor een deel van de mensen de opvang feitelijk een permanente voorziening is geworden. Er is een tekort aan opvangplaatsen,

waardoor mensen tegen hun wil op straat verblijven. De uitstroom dient gestimuleerd te worden. Volgens Lia van Doorn, die wetenschappelijk onderzoek verricht in de maatschappelijke opvang, kan dit door ondermeer interventies af te stemmen op cruciale fasen in de levensloop van dak- en thuislozen. De time-outvoorziening is een rustperiode en zou als zodanig een cruciale fase in het leven van dak- en thuislozen kunnen zijn.

Stichting Ontmoeting biedt, op basis van christelijke naastenliefde, professionele hulp aan dak- en thuislozen, uitgaande van de behoeften en mogelijkheden van de cliënt. Ontmoeting heeft in Rotterdam een laagdrempelige dagopvang en een begeleidwonenproject. In Epe heeft zij een woon-werkcentrum waar dak- en thuislozen met een detentieverleden een resocialisatieprogramma kunnen volgen. In de Valleiregio (Veenendaal/Ede) is Ontmoeting eind vorig jaar een project gestart om door outreachende hulpverlening een bijdrage te leveren binnen de zorgketen.

Stichting Het Passion biedt vanuit een christelijk diaconaal perspectief onvoorwaardelijke facilitaire hulp aan mensen die aan de rand van de samenleving leven en aan instellingen die deze mensen opvangen en helpen. De hulp wordt gegeven tijdens een werkvakantie waarin de vakantiegangers hun tijd en gaven delen met mensen aan de rand van de samenleving.

Ontmoeting start unieke time-outvoorziening

Doel

- Dak- en thuislozen tot rust laten komen
- Hen stimuleren om aan een vervolgtraject te beginnen

Capaciteit

- 150 dak- en thuislozen per jaar
- Verblijf maximaal 5 weken

Waar

Hummelo

Met wie

In samenwerking met stichting 'Het Passion'

Ontmoeting biedt, op basis van christelijke naastenliefde, professionele hulp aan dak- en thuislozen, uitgaande van de behoeften en mogelijkheden van de cliënt

Centraal Bureau
Postbus 263
3990 GB Houten
tel 030 - 6354090
info@ontmoeting.org
www.ontmoeting.org
Rabobank 3876.69.140

Uw gift is hartelijk welkom!

**Kom
over en
help**

Winterhulp Oost-Europa

Help ze de winter door!

**"Zonder winterhulp kan ik de huur niet betalen
en moet ik de verwarming af laten sluiten"**

Veel mensen in Oost-Europa zijn straatarm. *Kom over en help* geeft via de kerken hulp aan duizenden gezinnen, ouderen en alleenstaanden in Bulgarije, Moldavië, Oekraïne, Roemenië, Servië en Wit-Rusland. De hulp bestaat uit geld voor verwarming, voedsel, kleding, medicijnen en christelijke lectuur.

Voor € 10,- vult u de boodschappentas van een arm gezin in Oost-Europa!
Met vijf tassen helpt u hen de hele winter door.

Giro 35 35 181 o.v.v. winterhulp

Onze winterhulp is afgestemd met die van Stichting Hulp Oost Europa.

Kom over en help steunt ook structurele projecten waardoor mensen op termijn niet meer afhankelijk zijn van winterhulp.

Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk • Tel.: (033) 246 32 08
E-mail: info@komoverenhelp.nl • www.komoverenhelp.nl
Postbank: 35 35 181 • Rabo: 16.10.04.555

STICHTING
Bonisa
ZENDING

Secretariaat:
Bonisa Zending
Grachtweg 20
2161 HN Lisse
Tel. 0252-41 82 69
www.bonisa.nl

BIJBELVERSPREIDING

De Bijbel,
in alle landen,
in alle handen.
*Gods Woord,
de reisgids ten Leven.*

*Maak het Bonisa mogelijk
het Evangelie in vele
talen onder vele stam-
men te verspreiden.*

Postbank 31.555.32
o.v.v. Bijbelverspreiding

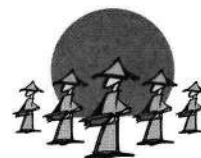
Een lezing/presentatie over het zendingswerk voor uw
gemeente/vereniging/school kunnen wij voor u verzorgen.
Neemt u contact op met het secretariaat in Lisse.

Voor info bel:

0341 - 425 712
of
0416 - 692 787

**Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

Stichting China
Veenendaal

Water? Levend Water!

**Geef ook Chinezen
dat Levende Water**

**China heeft broodnodig
behoefte aan voorgangers**

Steun onze opleiding tot voorgangers
met een gift op: Giro 32 06 66 of
banknr. 69 27 04 000
t.n.v. Stichting China

e-mail: info@stichtingchina.nl
Postbus 1150
3900 BD Veenendaal

**Irma heeft geen geheelte
Wie betaalt de operatie?**

**Help Bill en Marion Sommer
helpen.**

Stort uw gift op giro 249300 t.n.v.
SDOK te Gorichem ov.v. Sumba
Mission 8180
<http://home.filternet.nl/~sumbamiission>

WWW.ISRAELREIZEN.NL

20 mrt 11 dgn
o.l.v. ds. G. Bouw

29 april 8 dgn
o.l.v. ds L.W. v.d. Meij.

19 jan 2006 infoavond
Adventkerk Veenendaal
o.l.v. Ds. L.W. v.d. Meij
Spreker Ya,akov Nof.

Tel 0318 -540415

Texel, even helemaal weg

Bungalowpark De Verrassing
Rust en ruimte, in eigen sfeer, alle jaargetijden
Brochure of reserveren? Bel 0222 31 83 91

Ching-Hu snakt naar één glas water

Maar het water is vies
en veroorzaakt ernstige ziektes.

Steun Stichting Bijbelse Hulpverlening China! Stort uw gift op
bankrekening 3473.76.029 en geef de Chinezen het levende
Water in reformatische lectuur!

• Opleiding • Vertaalwerk • Eigen drukkerij • Lectoraarspreiding • Diaconale hulpverlening

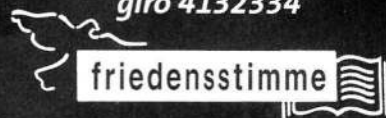

Friedensstimme zorgt voor

*Bijbels, evangelisatiemiddelen,
Russische evangelisten
en hun gezinnen*

Uw gebed en meeleven zijn daarbij nodig!

Ondersteun dit werk door uw gift op
giro 4132334

Postbus 15
2800 AA Gouda
T 0182 - 538 544

F 0182 - 572 582
E info@friedensstimme.nl
I www.friedensstimme.nl

Najaarsactie SEZ

Actiedoelen:
Lectuurpakketten Cuba
Restant: project Cubaanse
Bijbelcommissie

Betaalt u mee?
Giro 95200
Bank 3019.57.363
t.n.v. SEZ te
Streefkerk

SEZ, Postbus 273, 3370 AG Hardinxveld-Giessendam
tel. en fax 0184 - 61 16 07 b.g.g. 0184 - 61 55 43
E-mail: SEZ@kliksafe.nl

